

ASBJØRN STENBERG

Påskeminner fra Trollheimen

Klokka var allerede over 4 før Kjell og jeg var klare til å begi oss til fjells. Vi hadde nettopp kommet til Å i Meldal med buss. Planen var nå i løpet av to dager å krysse Trollheimen fra Å til Ramsøya i Todalen.

Været var ypperlig. Ikke ei sky var å se på den blå vårhimmelen. Til ei avveksling hadde også meteorologene spådd strålende vær. Føret var kanskje i skarpeste laget, men vi håpet å nå Jøldalshytta før mørket falt på. For sikkerhets skyld hadde jeg tatt med sovepose.

Da ingen av oss var lokalkjente, ble det mye unødig slit i det kronglete terrenget i Reisadalen. Jeg angret så smått på at soveposen var med, men nå var det for seint å angre. Den tunge oppakningen gjorde nemlig sitt til at to samfulle timer gikk før vi nådde Ålen st. Der tok vi en kort, men velfortjent rast. Ei appelsin slokket tørsten og vi la i veg igjen.

Sola stod allerede lågt på himmelen. Trær og busker kastet lange skygger bortover snøen og fortalte at det leid langt på dagen. Det gjaldt derfor å skynde seg!

En trang, skogbevokest dal, Drugudalen, åpnet seg snart til venstre. Der opp hadde vi planlagt å gå. Men at dalsidene nesten var hengebratte, hadde ingen av oss rekna med. Vi hadde rett nok studert rektangelkartet over Trollheimen nøye, men en kan vel ikke vente at det gamle kartet fra 1885 skal være helt korrekt. «Når terrenget ikke stemmer med kartet, har terrenget rett», heter det. Vi fikk snart erfare dette for oss så sørgelige faktum: Dalsidene ble

nemlig brattere og brattere. Snart så vi ingen annen utveg enn å prøve å komme oss høyere opp i dalsida. Litt av et slit var det, med tung oppakning og attglette ski, men vi fikk lønn for strevet. Høgt oppe i dalsida stanset vi for å puste på. Da vi så på mulighetene for å komme videre, var det som om vi fikk nye krefter. Så langt vestover øyet kunne nå var det slake, delvis furukledde åssider med myrer imellom. Reine ønsketerrang for en med ski på beina.

Etter en kort konferanse med kart og kompass for å finne ut nøyaktig hvor vi var, ruste vi bortover vidda. Snart dukket Reisa-fjellet, som hittil hadde vært oss til stor hjelp som peilepunkt, ned bak Rotåsen. Jo — nå gikk det unna. Snart hadde vi passert Blødmyrene, og sakte, men sikkert begynte terrenget å heve seg igjen. Reisa-fjellet dukket fram igjen og skulle vise seg å bli til uvurdelig hjelp seinere på kvelden.

Men nå begynte sulten å melde seg. Under ei gammel kjempe av ei tørrfuru slo vi oss ned. Jeg fyrte opp på en sotet turprimus, mens Kjell fant fram kakaoen. Snart hadde vi hver vår kopp rykende varm kakao. Skal si det smakte! Sammen med noen brødsiver ga den oss nye krefter og nytt mot.

Det kunne visst trenses. Etter at vi hadde studert kartet, fant vi nemlig ut at det var ca. ei mil att til Jøldalshytta. Tydeligvis var det umulig å nå hytta før mørket falt på, for sola hadde allerede gjemt seg bak fjella. Vi fikk bare gå på og håpe det beste.

For å få et godt utsyn over terrenget vestover mens det var noenlunde lyst, besluttet vi å gå et stykke opp i Vorafjellet. Derfra håpet vi å få øye på Jøldalen. Jo — langt borte kunne vi iallfall skimte en fjelltopp som stakk opp av vidda; nesten som en nunatak. Fram med kart og kompass igjen — jo, det måtte være Svarthetta!

Dermed var det på'n igjen, for nå begynte det å mørkne for alvor. Snart var det bare halvmånen som kastet sitt bleike skjær over vidda. Litt etter litt begynte også stjernene å blinke på den mørkeblå natthimmelen. Rett over Svarthetta kunne vi se den lyssterke stjerna Rigel og de tre stjernene som danner det lett kjennelige Beltet i stjernebildet Orion. Den reine lufta gjorde at de lyste med en klarhet en sjelden kan se nede i dalen.

Vi fant snart ut at om vi hele tiden gikk i retning mot Rigel,

Mot Svartådalen, Trollhetta, Geithetta

A. Stenberg

kunne vi ikke unngå å finne hytta. Det var også, bortsett fra kompasset, den eneste utvegen vår; for fjellkonturene var temmelig svake. Det var bare så vidt vi kunne skimte Svarthetta mot himmelen.

Mens vi ennå kunne se Reisa-fjellet, tok vi en siste kontroll med kart og kompass. Ei lommelykt hadde vært ønskelig nå, men noen fyrstikker gjorde til slutt samme nytten for oss. Jo, så vidt vi kunne skjønne hadde vi nådd Langvatna, og hadde dermed $\frac{1}{2}$ mil att.

Men 5 km er ganske langt i halvmåneskinn. Terrenget virker så ukjennelig at det er håpløst å sammenligne med kartet. Små myrer kan se ut som store vatn; for det er så å si umulig å se om marka skråner eller er flat. Det merkes først når skiene eventuelt begynner å gli.

Men nå skulle vi snart kunne skimte hytta! Etter å ha kjempet i sterk motvind ei tid, som for oss syntes som ei evighet, fikk vi øye

på et svakt lys. Endelig, nå kunne det umulig være langt att. På'n igjen med nytt mot. Men lyset forsvant, og alt det vi gikk kunne vi ikke få øye på det igjen.

Den kalde vinden var sjenerende nå.. Heldigvis var snøen så fast at vinden ikke fikk tak i den. Likevel måtte vi snart innse at slik kunne det ikke fortsette.

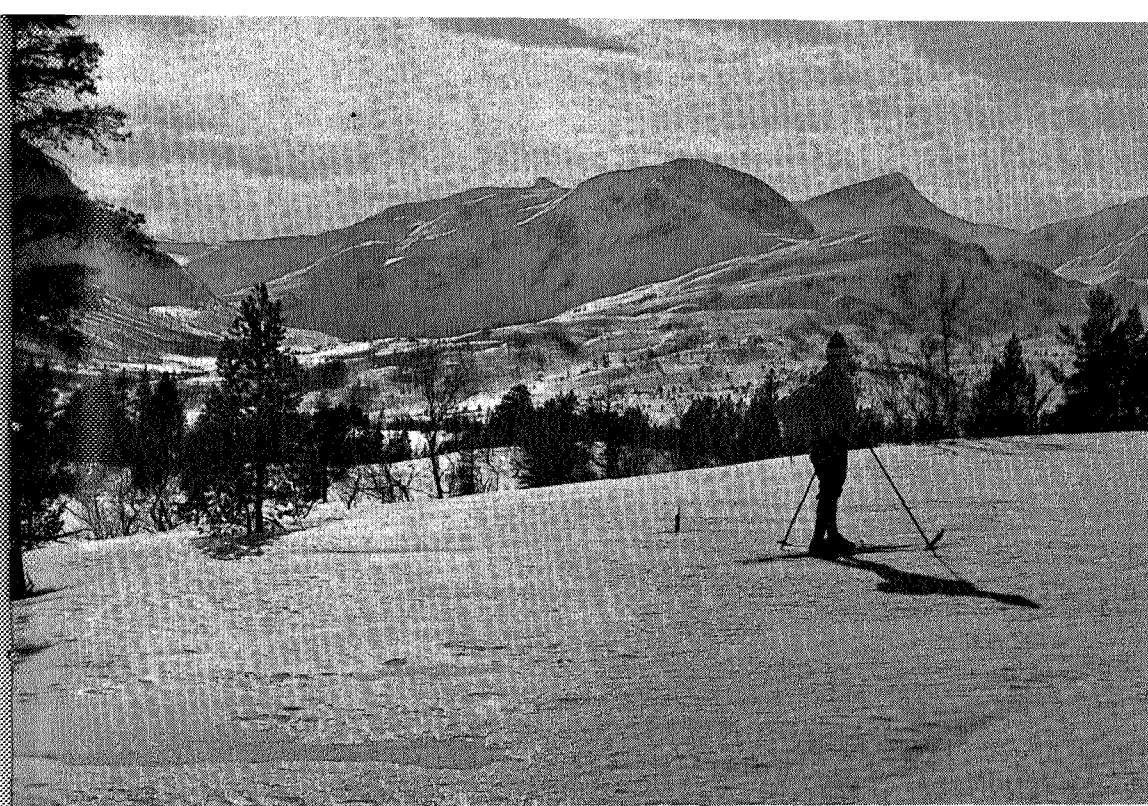
Etter ei kort rådslagning bak en snøskavl, der vi foreløpig var i ly, ble det bestemt: «Vi graver oss ned — her i denne skavlen!» Begge var klar over at det ville bli ei kald natt, men det fikk våge seg. Vi ville iallfall ikke fryse ihjel her.

Men skavlen var hard, og når en tar i betraktning at vi ikke hadde noe annet å grave med enn skiene, gikk det uendelig smått. I tolvtida hadde vi laget en grop så stor at vi fikk overkroppen i ly når vi krøp inn. Nå angret jeg ikke lenger på at jeg hadde tatt med soveposen. Dessverre var det ikke plass til to i den. Kjell hadde ullteppe med, men en kunne ikke regne med at *det* varmet noe særlig. Alt var likevel bedre enn å være ute i den kalde vinden.

Det ble ei lang natt. Som «nødproviant» hadde vi tatt med sjokolade, og den kom godt med nå. Det var rene feststemninga hver gang vi tok en bit. Rett nok ønsket vi at vi lå i ei varm seng på Jøldalshytta, men en måtte prøve å gjøre det beste ut av situasjonen. Likevel ble det til at vi lå og talte minuttene mesteparten av tida. Ut på natta dreidde vinden slik at vi fikk den rett inn i hola. Dette var langt fra behagelig for oss, som bare ventet på at natta skulle ta slutt.

Endelig begynte det å lysne i øst. Stjernene kvarv ei for ei. Snart var det så lyst at det kunne være på tide å stå opp. En hel del sjau var det å tine opp de stivfrosne skistøvlene; men snart var vi på veg mot nærmeste åsrygg for å forsikre oss om hvor hytta var. Snart var vi framme — og hva fikk vi se? Jo — foran oss lå et stort vatn, og der —: Kunne det være mulig?

Vi kunne snart slå fast at vi hadde overnattet en drøy kilometer fra hytta! I en fart var vi tilbake og hentet utstyret. Da morgensola begynte å gylle de høyeste fjelltoppene nådde vi hytta. Etter noen spørsmål fra betjeningen om hvor vi kom fra o.l., ble vi budne inn. Skal si det smakte med varm suppe og kaffe! Etter maten ble vi

Mot Løsetknebben og Neådalsnota

A. Stenberg

sittende ei god stund ved omnen. Nå først kunne vi slappe av og samle krefter.

Men vi kunne ikke tillate oss å hvile i det uendelige. En marsj på ca. 5 mil lå nemlig foran oss. Før vi dro videre, ble vi stående å nyte den vakre utsikten fra Jøldalshytta. Østover var det flate vidder og slake åser som møtte øynene. Der hadde vi altså kjempet oss fram dagen i forvegen.

Da vi snudde oss vestover, angret vi på at vi hadde lovet å være framme i Todalen ved kveldstid. Så gjerne ville vi ikke ha vært her noen dager og gjort oss grundig kjent i det vakre fjell-landskapet. Strabasene dagen i forvegen var glemt, så trollbundet ble vi av det vi så: Til venstre reiste Svarthetta seg som ei snødronning og kastet lange skygger mot Svartådalen. Geithetta fanget også interesse; for det var over den vi opprinnelig hadde planlagt å gå. Etter råd fra

betjeningen på Jøldalshytta ble det imidlertid til at vi valgte å gå Svartådalen. «Det var ingen skredfare i år», kunne de fortelle. «Jo, det hadde gått et lite ras fra Trollhetta dagen i forvegen, men der gikk løypa på sørsida av dalen.»

Etter å ha takket for oss, dro vi i veg. Den sterke motvinden ga seg litt etter hvert mens vi suste av sted. Mange inntrykk møtte oss der nede mellom den mektige Trollhetta og den noe mindre, men brattere Geithetta.

Det trolske ved naturen opplevde vi først da vi nådde Juvet. Hvor mange år elva kunne ha brukt på å grave seg ned her, skal være usagt. Det var heller ikke noe viktig spørsmål for oss i øyeblikket.

Skisporet vi fulgte så ut til å gå helt nede ved elva. Her var det litt tørrsnø og ypperlig føre. Det var nesten nifst å suse av gårde nede i det trange juvet med loddrette hamrer på begge sider.

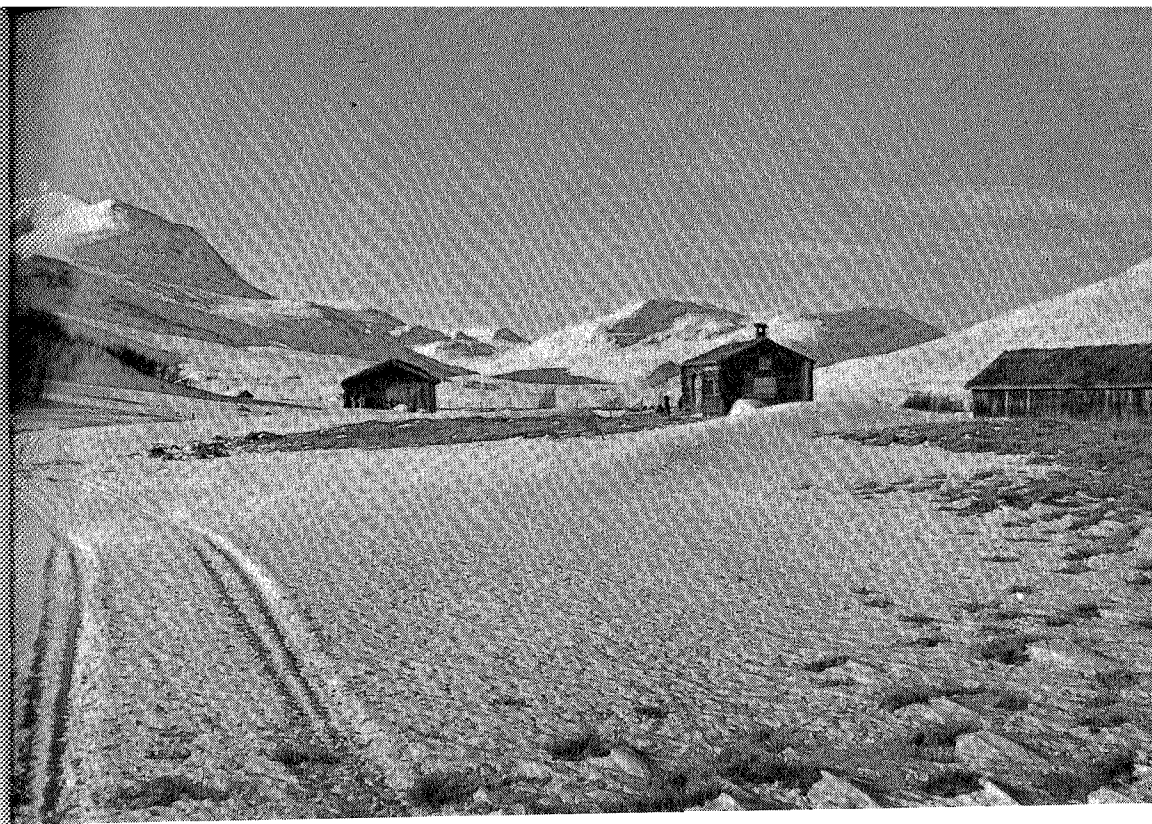
Snart videt den trange dalen seg ut mot Folldalen, og det første som møtte øynene var den mektige Folldalssnota som rager et hode over alle de andre kjempene i Trollheimen. Men her var det ikke tid til funderinger. En fikk vente med det til vi fikk hytta i sikte.

Like etter var vi framme ved den halvt nedsnødde Trollheimshytta. Etter å ha beundret utsikten både lenge og vel, ble vi budne inn på kaffe og kaker. En del av betjeningen var nettopp kommet, men hytta var ikke åpnet for påskesesongen ennå, fikk vi vite. Det var likevel godt å kunne slappe av der inne mellom de koselige tømmerveggene.

Skiene var det verre med. Det harde føret hadde skrappt vekk mesteparten av smurningen. Ikke nok med det, historisålen var også et trist skue. Det hele ble bedre etter at vi hadde spandert litt klister på de verste stedene.

Klokka ble 3 før vi dro videre. De første kilometrene hadde vi følge med en som hadde tenkt seg til Kåsa i Storlidalen. Ikke mye ble sagt, men det er heller ikke nødvendig når en ferdes i fjellet. Til gjengjeld brukte vi øynene så godt vi kunne.

For å kunne se den 1689 m høge Snota på nært hold, gikk vi nokså langt opp mot Bossvasshøgda. Her stengte ikke skogen for utsynet. Hist og her stod ei gammel kjempe av ei tørrfuru. Med

Ved Jøldalshytta

A. Stenberg

Snota som bakgrunn var det et ypperlig fotomotiv, og vi falt sjølsagt for fristelsen.

Men bak oss lå Svartådalen mellom Geithetta og Trollhetta. Herfra så det nesten ut som om det trehodete trollet stod og vokter på inngangen til Svartådalen. Forresten gjør det vel bokstavelig talt det. Til sine tider kan den nemlig sende snøskred nedover fjellsida mot Svartådalen og således gjøre det livsfarlig å ferdes der nede. Den har vel ikke fått navnet Trollhetta for ingenting.

Mot vest hadde naturen en annen karakter enn øst for Folldalen. Her var det bratte fjellvegger, kvasse egger og trange daler som dominerte bildet. Som ei kjempe stakk Neådalssnota opp av fjellmassivet og raget høgt over fjella omkring. Det var nok bare Folldalssnota som kunne måle seg med den.

Vi var imidlertid svært spente på hvordan skiføret var ved knei-

kene mot Sollirabben og karret på det vi kunne. — Det var verre enn vi hadde fryktet: Snøen var som ei eneste isflate. I den forfatning skiene var nå, ga de ikke feste i det hele tatt. Til slutt så vi ingen annen utveg enn å bære dem opp de verste kneikene.

Himmelen var helt dekket av skyer, så det var nesten blindføre da vi langet ut bortover den flate snøvidda under Sadlen. Her skulle altså ifølge kartet Sprikletjerna ligge. Men den svakt bølgende snøflata ga ikke inntrykk av at det var vatn under den, tvertimot.

Vi hadde forresten ikke tid til å fordype oss i detaljer lenger. Det så faktisk ut til at vi skulle få vanskeligheter med å komme fram før mørket falt på, og farten ble ytterligere satt opp.

Men nå forlangte magen mat. Det var visst ikke rart, for vi hadde ikke spist skikkelig siden vi var på Jøldalshytta. Borte ved vassosen stanset vi og kikket i sekken. Ikke rare greiene det, nei! Maten var frosset. Det som så ut til å ha klart kulden best var merkelig nok appelsinene. Men så sultne som vi var gikk alt ned på høgkant.

Den kalde vinden tillot oss ikke noen lengre rast, og snart suste vi ned den vakre Romådalen. Her oppe var det nokså bratt så det gikk kvikt unna. Like etter var vi ved Halsetsetrene som ligger ved foten av den mektige Rognnebba. Ferske skispor fortalte sitt tydelige språk om at vi begynte å nærme oss bygda. Ennå var det et godt stykke igjen, men for oss som ikke var lokalkjente, var skispora til god hjelp. De viste oss den letteste — og, som det senere skulle vise seg, den eneste vegen ned til bygda.

At den siste kneiken var bratt, visste vi; men ble likevel ikke så lite imponert da vi fikk se hvordan det så ut. Kl. var 9 nå, så det var temmelig skumt. Dette gjorde nok sitt til at vi nesten grøsset av det vi så. Like ved oss kastet Romåa seg utfor et stup og fortsatte videre i en vill heksedans helt til den nådde Toåa.

Ikke mye av bygda var å se. De høge fjella stengte for utsynet. Men der — langt der nede blinket et svakt lys! Der måtte det bo folk, og det var i øyeblikket det viktigste for oss. Snart var vi på veg ned til bygda. Vi fant straks en delvis isbelagt sti som slynget seg i siksak ned den stupbratte lia. Dypt under oss mer hørte vi enn

så Romåa kaste seg utfor det ene stupet etter det andre. Gikk vi overende her, kunne vi risikere å fare langt!

Langsomt, men sikkert nærmet vi oss det foreløpige målet: ei god, varm stue i Todalen — og mat! Sant å si var det litt av et slit å ta seg ned den bratte stien i halvmørket. Men lyset der nede ga oss gå-på humør.

Vel framme ved Ramsøya banka vi på og sa fram ærendet vårt: Vi måtte ringe etter drosje. Ennå var det nemlig ca. 2 mil igjen til det endelige målet for dagen.

Jo, — telefonen fikk vi låne. Men ikke nok med det! Mens vi ventet på drosje, ble vi budne til bords. Det var ikke oss imot akkurat, for magen var temmelig slunken. Frosne brødskiver er som kjent ingen styrkekost. Da er rømmegraut noe anna, og vi gjorde ære på maten.

Da hørte vi en bil ute på tunet, — drosjen. Om ikke lenge ville vi være heime — — —.

For øyeblikket var vi glade for det. Nå skulle det bli godt å hvile. Men ingen av oss angret på turen. Vel hadde den kostet slit og anstrengelse. Til gjengjeld hadde vi fått sett og opplevd litt av det den vakre Trollheimen har å by på, og det var mange ganger verd slitet. Det skulle nok ikke bli siste gang vi besøkte Trollheimen.

ERLING SLETTBAK

Innerdal — Storfale

Jeg har et bestemt inntrykk av at fotgjengerne i Trollheimen for det meste stopper i Innerdalen i den senere tid og at det er få som tar turen over fra Innerdalen gjennom Giklingdalen til Storfale i Sunndal. Men hvorfor det? Riktig nok er det storslagen natur og flotte partier i det vestlige av Trollheimen, f.eks. over fra Kårvatn til Innerdal med Bjøråskaret som høydepunktet. Men det er også flott i Giklingdalen forbi Giklingdalsvatnet og Langvatnet med Trolla, Tårnfjell og Såtbyggkollen som krans rundt det hele.

Den største opplevelse på denne turen er sikkert når en kommer fram på fjellsida mot Sunndal — omtrent rett overfor Flatvagrenda — når den trange djupe dalen åpner seg. En ser elva i dalbotn slynge seg nedover bygda som et mørkt band fra side til side med kvite skumsprøyt iblant. Ved siden av går en kvit stripe — eller rettere sagt riksvegen — som virker mer beskjeden, selv om det i sommer- og turisttiden osler biler dagen og natten lang. Men hverken os eller dur når opp til oss, og vi generes ikke av tidens larm.

Ved Såtbyggkollens sydhelling mot dalen er stien lagt inn i fjellet. Enkelte vil kanskje si at det er nifst å passere dette punkt med avgrunnen under seg, men det går sikkert bra. En følger nå fjellbrona i sydøstlig retning over en «hyll» som i bygdaspråket heter Slåa — på sydsiden av «Smørklumpen» og tar så ned lia mellom Gikling og Almhjell, tar over Sommeringen ved Almhjell og noen skritt til så er en fremme på det store gårdstunet på Storfale etter ca. 6 timers marsj fra Innerdal. Har du vært heldig med været —